

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

CONFIDENTIAL

8111
3-5-20
100-2

CONFIDENTIAL

Bedrijfsgeheimen bij technische innovaties

Octrooiencentrum Nederland zet voors en tegens op een rij

In opdracht van het ministerie van Economische Zaken

*>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal ondernemen*

Jaarlijks krijgt 20% van de Nederlandse bedrijven te maken met een poging tot diefstal van bedrijfsgeheimen. Werkt u aan een technische innovatie en wilt u deze beschermen door geheimhouding? Neem dan op tijd de juiste maatregelen!

Met technische innovaties maakt u meer kans uw concurrenten voor te blijven. U moet dan wel uw eigen, unieke kennis goed beschermen, bijvoorbeeld met een octrooi. U kunt ook kiezen voor geheimhouding. Het geheimhouden van vertrouwelijke bedrijfsinformatie heet 'bedrijfsgeheim'. Als iemand uw bedrijfsgeheim schendt, kunt u daartegen juridisch optreden.

Wat valt onder bedrijfsgeheim?

Een bedrijfsgeheim bestaat uit vertrouwelijke bedrijfsinformatie die uw onderneming commerciële voorsprong geeft op concurrenten. Bijvoorbeeld: knowhow, materiaalspecificaties, productiemethoden, procesparameters en klantgegevens.

Om informatie juridisch te kunnen erkennen als een bedrijfsgeheim, moet deze voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de informatie is onbekend in de kringen die normaal gesproken met dit soort informatie omgaan;
- de informatie geeft u commercieel voordeel;
- u hebt redelijke maatregelen rond geheimhouding getroffen. Bij deze voorwaarde gaat het vaak fout.

Het tijdig invoeren van deze maatregelen is cruciaal voor het handhaven van een bedrijfsgeheim. Zie ook de informatie onder het kopje 'Beschermingsmaatregelen'.

Er is geen officiële registratie voor bedrijfsgeheimen. Ze hebben geen tijdslimiet en zijn in principe in alle landen tegelijk geldig.

Schending van bedrijfsgeheim

U kunt alleen juridisch optreden tegen schending van bedrijfsgeheimen als er sprake is van aantoonbaar onrechtmatig handelen.

Daaronder valt:

- contractbreuk, bijvoorbeeld van een geheimhoudingsovereenkomst of
- diefstal, spionage of het omkopen van werknemers.

Uw concurrent kan op eigen kracht kennis ontwikkelen en toepassen die u met een bedrijfsgeheim hebt beschermd. Uw concurrent kan zelfs octrooi aanvragen op een uitvinding waarop een bedrijfsgeheim rust. Hij moet zijn kennis dan wel rechtmatig hebben verkregen en de kennis mag niet openbaar bekend zijn.

Wanneer beschermen als bedrijfsgeheim?

Of het bedrijfsgeheim een geschikt middel is om uw technische kennis te beschermen, hangt af van de soort kennis die u wilt beschermen en van de fase waarin uw productontwikkeling zich bevindt. Soms biedt alleen een bedrijfsgeheim al voldoende, langdurige bescherming. Soms komt andere of aanvullende bescherming in aanmerking.

Zowel met een octrooi als met een bedrijfsgeheim kunt u verhinderen dat anderen uw unieke kennis gebruiken. Maar er is een belangrijk verschil: octrooien worden altijd openbaar gemaakt. In ruil voor deze openbaarmaking krijgt u het recht om anderen te verbieden uw uitvinding te gebruiken. Een bedrijfsgeheim geeft een dergelijk verbodsrecht niet. Als het nog te vroeg is om octrooi aan te vragen, kan een bedrijfsgeheim uw uitvinding beschermen tot u octrooi heeft aangevraagd. Ook kan een bedrijfsgeheim aanvullende bescherming geven naast een octrooi.

Auteursrecht op een technische tekening biedt geen bescherming op een uitvinding. Auteursrecht beschermt namelijk alleen tegen het openbaar maken of kopiëren van creatief werk. Het beschermt niet tegen het toepassen van de inhoudelijke kennis. Een concurrent mag informatie uit uw technische tekening bijvoorbeeld gebruiken in zijn eigen producten. Door deze informatie geheim te houden, voorkomt u dit.

Beschermingsmaatregelen

Om bedrijfsgeheimen te kunnen beschermen, moeten alle betrokkenen weten welke informatie geheim moet blijven. U moet duidelijke maatregelen nemen om de informatie geheim te houden. Ook moet u duidelijk vastleggen hoe en met wie een bedrijfsgeheim wordt gedeeld, zowel binnen als buiten de organisatie. U kunt verschillende maatregelen nemen:

Fysieke beveiliging

- Bewaar bedrijfsgeheimen beveiligd in afgesloten archieven of kluizen.
- Geef per persoon toegang tot alleen de informatie die voor diegene hoogstnoodzakelijk is.
- Markeer interne en externe correspondentie als vertrouwelijk. Hiermee verstevigt u uw bewijspositie.

ICT

- Geef alleen gekwalificeerde medewerkers digitale toegang tot geheime informatie.
- Beveilig het systeem met wachtwoorden die regelmatig worden gewijzigd.
- Zorg ervoor dat alle handelingen met bestanden automatisch worden bijgehouden. Elke handeling moet zijn te herleiden tot een individueel persoon.
- Verstuur vertrouwelijke mail versleuteld en markeer deze als vertrouwelijk.

Medewerkers

- Zorg ervoor dat medewerkers weten welke informatie geheim is.
- Leid medewerkers op over de juiste omgang met bedrijfsgeheimen, de plichten die daarbij horen en de gevolgen van het schenden ervan.
- Neem in arbeidscontracten concurrentiebedingen en geheimhoudingsclausules op. Dat kunnen afspraken zijn die ook geldig blijven na afloop van de dienstbetrekking. Noem daarbij de consequenties van contractbreuk.

Zakenpartners

- Stel een geheimhoudingsverklaring op en spreek af:
  - welke vertrouwelijke bedrijfsinformatie geheim moet worden gehouden en door wie;
  - wat er gebeurt als een partner de afspraken niet nakomt. Maak daarnaast afspraken over de beperking van gebruik, zodat het bedrijfsgeheim alleen voor het beoogde doel gebruikt wordt;
  - welke informatie wordt gedeeld, met wie en op welke manier.
- Spreek bij een samenwerking af:
  - wat er gebeurt met bedrijfsgeheimen die de afzonderlijke partijen al voor de samenwerking hebben;
  - wat er gebeurt met kennis die in de samenwerking wordt ontwikkeld en wie de eigenaar wordt van het nieuwe intellectuele eigendom;
  - hoe de bescherming is geregeld tijdens de samenwerking, én na afloop?

Samengevat: onderteken met zakenpartners een samenwerkingsovereenkomst en een geheimhoudingsverklaring met daarbij een beperking van gebruik, zodat met het intellectueel eigendom alleen gehandeld mag worden zoals afgesproken.

Wees voorbereid, schakel expertise in

Is een bedrijfsgeheim van groot belang voor u? Dan kunt u daar het best vooraf bij stilstaan en specialisten inschakelen die voor u een risicoanalyse kunnen maken. Gespecialiseerde advocatenkantoren kunnen u adviseren over de benodigde contracten met werknemers en zakenpartners. Daarnaast kunt u expertise inhuren om de fysieke beveiliging van informatie en de ICT-beveiliging te analyseren.

Wat te doen bij inbreuk?

Wat als een bedrijfsgeheim toch uitlekt? Dan moet eerst worden vastgesteld wat de oorzaak is en wie de dader is. Was het een e-mail van een werknemer? Of heeft een zakenpartner informatie doorgespeeld? Ook als u een gespecialiseerd advocatenkantoor inschakelt om de dader aan te pakken, zult u moeten aantonen dat de ander onrechtmatig heeft gehandeld. Dat is gemakkelijker als u vanaf het begin documenten en contracten hebt vastgelegd. Bijvoorbeeld:

- een depot of datumregistratie, als bewijsmiddel om aan te tonen dat u de informatie eerder in bezit had dan anderen;
- een geheimhoudingsverklaring, met duidelijke afspraken over beperking van gebruik en een boetebeding, zodat een samenwerkingspartner niet straffeloos aan de haal gaat met uw uitvinding.

Voor deze zaken geldt dat achteraf lastig te herstellen is wat in het begin niet goed is geregeld.

Op een rij: bedrijfsgeheim, octrooi en auteursrecht

	Bedrijfsgeheim	Octrooi	Auteursrecht
Wat beschermt u ermee?	Alle informatie waarmee een onderneming economische of commerciële voorsprong heeft op de concurrentie. Deze informatie is niet algemeen bekend en wordt actief geheimgehouden met maatregelen.	Technische uitvindingen van een technisch product of proces. De uitvinding moet nieuw, inventief en industrieel toepasbaar zijn.	Creatieve werken die origineel en waarneembaar zijn.
Hoe werkt het?	Vertrouwelijke informatie blijft geheim. Anderen kunnen de informatie dus niet gebruiken.	Wie een octrooi heeft, kan een ander verbieden om de uitvinding na te maken, te verkopen, in te voeren of bedrijfsmatig toe te passen. Als 'tegenprestatie' wordt de octrooiaanvraag na 18 maanden openbaar gemaakt.	Alleen de maker van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst heeft het recht om dit openbaar te maken en te verveelvoudigen.
Een paar voorbeelden	Unieke software, klantgegevens, onderzoeksgegevens, materiaalspecificaties, productiemethoden, transportroutes, formules, recepten (zoals Coca-Cola).	Een product, machine, werktuig, productiemethode, sommige vormen van software.	Teksten, technische tekeningen, kunstwerken, video's, softwarecodes, foto's, gebruiksaanwijzingen, websites, creatieve productvormgeving, bouwwerken.
Hoe krijgt u het intellectueel eigendom?	Het bedrijfsgeheim ontstaat vanzelf door bedrijfsinformatie actief geheim te houden. Denk aan fysieke beveiliging, ICT en contracten met personeel en zakenpartners.	Octrooirecht moet u aanvragen. Dit kan voor Nederland bij Octrooiencentrum Nederland.	Auteursrecht ontstaat vanzelf bij de creatie van een werk.
Vanaf wanneer is het geldig?	Meteen bij het ontstaan van informatie als die aan de voorwaarden voldoet. Datumregistratie (bijvoorbeeld i-DEPOT of notarisakte) kan als bewijsstuk dienen om aan te tonen wat u op een bepaalde datum in handen had.	Het octrooirecht is pas geldig na verlening. In Nederland is dit 18 maanden na de aanvraag. Tussen het moment van aanvraag en verlening mag de eigenaar zelf de vinding gebruiken en openbaar maken.	Zodra het werk waarneembaar is. Datumregistratie (bijvoorbeeld i-DEPOT of notarisakte) kan als bewijsstuk dienen om aan te tonen wat u op een bepaalde datum in handen had.
In welke landen is het geldig?	Wereldwijd. De rechtspraak verschilt per land. De EU streeft naar betere afstemming tussen de lidstaten.	Octrooirecht wordt aangevraagd per land, eventueel via internationale procedures.	Wereldwijd. De rechtspraak verschilt enigszins per land.

Hoe lang duurt de bescherming?	Geen tijdslimiet. Het vervalt bij het openbaar worden van de informatie.	Maximaal 20 jaar, zolang de taksen worden betaald.	In Nederland tot 70 jaar na dood van de maker. Dit verschilt per land.
Wat kost het?	Het bedrijfsgeheim zelf kost niets, maar geheimhoudingsmaatregelen kosten tijd en geld.	Aanvraagkosten verschillen per land. Hulp van een octrooigemachtigde en vertalingen voor de octrooiaanvraag kosten vaak duizenden euro's per land.	Auteursrechten kosten niets.
Wat kost juridische actie?	Juridische actie bij schending kost veel geld, maar de winnaar van een rechtszaak kan een schadevergoeding krijgen.	Juridische actie tegen inbreuk kost veel geld, maar de winnaar van een rechtszaak kan kosten terugkrijgen.	Juridische actie tegen namaak kost veel geld, maar de winnaar van een rechtszaak kan kosten terugkrijgen.
Wat als het openbaar wordt?	Als de vertrouwelijke informatie openbaar wordt, betekent dit het einde van het bedrijfsgeheim. Wel kan mogelijk juridische actie worden ondernomen.	Als de informatie openbaar wordt voor de datum van de aanvraag, is octrooibescherming niet meer mogelijk (want de uitvinding is bij aanvraag niet nieuw meer). Na de aanvraag is publicatie niet schadelijk. Een octrooiaanvraag wordt zelfs standaard gepubliceerd na 18 maanden.	Publicatie van een creatie heeft voor het auteursrecht geen gevolgen. Wel kan juridische actie worden ondernomen tegen degene die zonder toestemming van de eigenaar heeft gepubliceerd.
Hoe sterk staat u bij inbreuk?	Alleen bij onrechtmatig handelen kunt u beroep doen op het bedrijfsgeheim, bijvoorbeeld bij aantoonbare contractbreuk of diefstal. Ook moet u redelijke geheimhoudingsmaatregelen hebben getroffen.	De rechter kan bij inbreuk een verbod vorderen. Een en ander hangt af van de inhoud en kwaliteit van het octrooi.	Hoe origineler het werk, hoe sterker u staat.
Wat als een ander later hetzelfde uitvindt en octrooieert?	Zonder te beschikken over uw bedrijfsgeheim kan een ander dezelfde kennis ontwikkelen en octrooieren. U heeft dan weiming rechten. U mag de uitvinding zelf blijven benutten, maar commerciële exploitatie is beperkt.	Wie het eerst een octrooiaanvraag indient, krijgt het recht. Als een ander later hetzelfde uitvindt, kan hij geen octrooibescherming krijgen. De octrooihouder kan commercieel gebruik door de latere uitvinder tegenhouden.	Als u de technische werking van een uitvinding vastlegt met een tekening of een beschrijving, en u maakt deze openbaar, dan is octrooibescherming voor niemand meer mogelijk. Zo lang uw tekening of beschrijving niet openbaar is gemaakt, kan een ander de uitvinding octrooieren.

-
- Octrooicentrum Nederland, onderdeel van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland: www.rvo.nl/octrooien
  - Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom: www.boip.int
  - European IPR Helpdesk: www.iprhelpdesk.eu/Fact-Sheet-How-to-Manage-Confidential-Business-Information (How to manage confidential business information)

Dit is een publicatie van:
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL Den Haag
Postbus 93144 | 2509 AC Den Haag

Publicatienummer: RVO-113/1501/BR-INNO | juni 2016

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Economische Zaken.